

*Exodus 14: 9-15; Marcus 1: 21-28*

*Als Gij mij wilt hoeden / ben ik voor het woeden / van de vijand vrij.*

Met deze regels die Buxtehude lang geleden op muziek zette, kunnen we twee kanten op. We kunnen hiermee naar Exodus toe, want dit hadden regels kunnen zijn uit het lied dat Mozes met de Israëlieten zong.

Ze waren ontsnapt aan de legers van de farao en stonden veilig aan de overkant van de Rietzee.

*"De vijand dacht: Ik achtervolg hen, haal hen in, verdeel de buit."*

Ik laat ze niet gaan.

De Israëlieten weten en zingen: *"Gij strekte Uw hand uit. U hoedde ons en bevrijdde ons van onze vijand."*

Maar dezelfde regels hadden ze ook in de synagoge in Kafarnaüm kunnen zingen.

Daar neemt Jezus een bezeten en schreeuwende man onder zijn hoede en bevrijdt hem van een vijandige en onreine geest.

Jezus verbreekt de ketenen die de man gevangen houden.

De man kan nu verlost en vrij terugkeren naar zijn huis en familie.

In Exodus, in Egypte, hoedt en waakt God over alle Israëlieten, over het hele volk en geeft Hij het vrijheid, Zijn vrijheid.

In de synagoge in Kafarnaüm hoedt Jezus die ene man, gevangene van een onreine geest en ontfermt zich over hem.

Hij spreekt hem vrij van de verwoestende, negatieve macht die hem bezit.

Zowel de Israëlieten als die man uit de synagoge vervolgen hun weg onder de hoede van Gods vrijheid.

Hoe die genezen man met zijn verkregen vrijheid omgaat, weten we niet.

Na zijn genezing gaat hij op in de menigte die in de synagoge is samengekomen.

Marcus verliest hem uit het oog en wij daarom ook.

Het spoor van het volk Israël kunnen we na zijn bevrijding wel volgen.

We zien en leren dat de vrijheid die God geeft, haar thuisbasis heeft in het gesprek, in de dialoog met God.

Onze vrijheid stroomt in de bedding van Zijn vrijheid.

Vrij zijn we, zolang we onze weg zoeken aan de hand van Zijn wil en Zijn woord.

Vrij zijn we, zolang we naar Zijn stem horen.

Vrij zijn we, zolang we Hem dienen en eren.

Verwijderen we ons van God, dan verliezen we elk gevoel van richting.

Maken we ons los van Hem, dan gooien we onze roeispanten weg en voert de sterkste stroming die er op dat moment heerst, ons met zich mee.

We denken dat we zonder God pas echt vrij zijn, maar zonder God zijn we in werkelijkheid gewoon stuurloos.

We weten niet waarom we hier zijn, niet wie we zelf zijn, niet waar we vandaan komen, niet waar we naar toegaan.

In de leegte van de vrijheid zonder God wordt een nieuw Egypte het beloofde land.

Of we verlangen terug naar het oude Egypte, zoals de Israëlieten dat doen in hun tentenkamp dicht bij de zee.

Op hun vlucht uit de slavernij zien ze de farao naderen, met al zijn paarden, wagens en ruiters en al zijn voetvolk. Een muur van macht komt naar hun toe.

Wanneer ze deze grote overmacht zien, geven ze zichzelf geen enkele kans en worden ze doodsbang.

Opgejaagd door hun angst komen deze weggelopen slaven in opstand tegen hun bevrijders.

Ze werpen hun leider Mozes de boosheid en de wrok voor de voeten, die ze eigenlijk koesteren tegen de leiding van God.

Ze roepen tegen Mozes wat ze tegen God willen schreeuwen:

*"Waarom hebt u ons uit Egypte weggehaald?"*

Wat opvalt is, hoe vaak in de gelezen verzen, het woord Egypte wordt herhaald.

De Israëlieten zijn dan wel uit Egypte weggevlucht, maar ze hebben heimwee naar het land waar ze slaven waren. Ze zijn met dit land verbonden.

Ze hebben het juk van hun slavernij van hun schouders laten vallen en zijn uit Egypte weggetrokken.

Maar met de bevrijding van dat harde juk, van de wrede realiteit van het slavenbestaan, hebben ze nog niet de houding en denkwijze van een slaaf overwonnen.

Ze zitten nog vast in hun slavernij.

Ze hebben zich de berusting en de passiviteit eigen gemaakt die in Egypte nodig was om de onderdrukking vol te houden.

Hun schouders zijn vrij. Van de uitwendige overheersing hebben ze zich bevrijd.

Maar hun hart is nog onvrij. Uit de inwendige, innerlijke greep van de slavernij hebben ze zich nog niet bevrijd.

Mozes vangt de doodsbanne en woedende Israëlieten op.

Hij probeert ze gerust te stellen en moed in te spreken.

Maar met de manier waarop hij dat doet, bevestigt hij de angstige Israëlieten in hun berusting en gelatenheid.

Hij vraagt ze niet om uit hun tenten te komen en iets te doen.

Hij vraagt ze om geduld te hebben en rustig af te wachten.

Ze hoeven zelf niet in actie te komen.

Mozes motiveert ze om de oplossing en bevrijding uit het gevaar totaal aan God over te laten.

Hij zegt: *"De Heer zal voor u strijden, u hoeft zelf niets te doen."*

Zoals ze altijd de bevelen van de machtige farao berustend en gelaten over zich heen lieten komen, zo wachten ze nu berustend en gelaten uit op het ingrijpen van God.

Maar God handelt anders dan Mozes verwacht.

Terwijl de farao de Israëlieten altijd als stille, willoze pionnen over het bord van zijn belangen heeft geschoven, roept God ze wakker uit hun berusting en verstarring.

Hun goddelijke Helper rekent op hun menselijke hulp.

De farao zag ze als willoze, hulpeloze pionnen, die Israëlieten.

God niet.

Hij spreekt ze aan als Zijn helpers, als Zijn medewerkers.

God wil niet de enige zijn, die actief is in de bevrijding.

Als Zijn medewerkers moeten zij hun deel van het bevrijdingswerk verrichten.

God wil dat ze meewerken door moed te verzamelen en die moed te combineren met vertrouwen op Hem. Moed plus Godsvertrouwen.

En dan zegt God tegen Mozes: *"Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken."*

Hun moed weegt op tegen hun angst.

Hun vertrouwen op Hem doorbeekt hun berusting.

God wil niet dat ze terugkeren naar de vleespotten en graven van de Egyptische onvrijheid.

Hij wil dat ze zullen kiezen voor vrijheid, voor Zijn vrijheid, voor Zijn weg die mensen vrijheid geeft: de weg van de Thora, de weg van Jezus.

Als ze verder trekken en gehoor geven aan de oproep van God, dan zullen ze zien, hoe Hij voor hen de overwinning zal behalen.

Onze vertaling vertaalt het Hebreeuwse woord hier met *"overwinning"*.

Dat zet ons op het verkeerde been.

Het is beter om het Hebreeuwse woord te vertalen, zoals altijd gedaan is, als heil, als redding, als bevrijding.

Hetzelfde Hebreeuwse woord zit in de Hebreeuwse naam van Jezus: Yeshua.

Zijn naam betekent: God is heil. God is redding. God is bevrijding.

Wat de onvrije, door een onreine geest gevangen man in de ontmoeting met Jezus overkomt, zouden we een mini-exodus, een persoonlijke uittocht, een individuele bevrijding kunnen noemen.

Wanneer de Israëlieten over droog land door de Rietzee zijn getrokken, zingt Mozes dat danklied ter ere van God, over God die Zijn hand strekt.

Dit danklied, de goede geest van dit danklied, vult de ruimte van de synagoge, nadat Jezus de man bevrijd heeft van zijn onreine geest.

Iedereen is verbijsterd over de kracht van het gezag van Jezus.

In wat Jezus doet, zien ze meer dan intellect en wijsheid, meer dan emotie en psychologie.

Het bevrijdend werk van Jezus zien ze als het werk van God, zoals voor Mozes en de Israëlieten hun bevrijding het werk van God was.

*"Uw hand, Heer, gezaghebbend in kracht, Uw hand, Heer, verplettert de vijand. U strekte Uw hand uit. U bevrijdde dit volk en ging het in kracht voor."*

De menigte in de synagoge ziet dat Jezus gezaghebbend in kracht is.

*"Ik weet wel je bent", schreeuwt de onreine geest door de mond van de man, "je bent de heilige Gods."*

Jezus ontmoeten we, als de heilige Gods, als de bevrijder die God ons heeft gezonden.

Bij Hem vinden we niet de vrijheid die ons verlost van de avondklok of die beperkt kan worden door de avondklok.

Gods vrijheid is geen onderdeel van ons bestaan, geen aspect van ons bestaan.

Zijn vrijheid draagt ons bestaan, omringt ons bestaan, is voor ons bestaan wat de dampkring is voor het leven op aarde: van levensbelang.

Laten we ons door de kracht van Jezus verbijsteren en hechten we ons aan Hem, dan vinden we, ook in deze tijd, de vrijheid om moed te hebben, de vrijheid om op God te vertrouwen en de vrijheid om verder te trekken.

We hoeven niet de slaven te zijn van de machten van deze wereld.

We zijn geroepen, we zijn werkers in de wijngaard van de Heer van hemel en aarde, van de Heer die ons hoedt voor het woeden van de vijand,

van de Heer die ons bevrijdt,

die ons vrijheid geeft, Zijn vrijheid.

Amen.